

Semih Sırrı ÖZDEMİR

Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı
Araştırma Görevlisi

**Haksız Rekabet Kavramı Açısından
Dürüstlük Kuralına Aykırır
Reklamlar**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR CETVELİ	XIII
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

TÜRK TİCARET KANUNU'NDA HAKSIZ REKABET

I. HAKSIZ REKABET KAVRAMINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME.....	3
A. Rekabet Kavramı ile İlişkisi.....	3
B. Benzer Kavramlar ile Karşılaştırılması.....	6
1. Rekabet Yasağı	6
2. Rekabet Hukuku.....	7
II. TÜRK HUKUKUNDA HAKSIZ REKABETE İLİŞKİN DÜZENLEME	8
A. Türk Ticaret Kanunu Kapsamında Haksız Rekabet	8
B. Borçlar Kanunu Kapsamında Haksız Rekabet	10
C. Her İki Düzenlemenin Birlikte Değerlendirilmesi	12
III. HAKSIZ REKABET HÜKÜMLERİ İLE KORUNAN TARAFLAR.....	14

VIII

A. Rakipler.....	14
B. Müşteriler.....	15
C. Mesleki Menfaatler	16
D. Ekonomik Sistem.....	16
IV. HAKSIZ REKABET HUKUKUNA HAKİM OLAN İLKELER ...	17
A. Tarafların Rakip Olmalarının Zorunlu Olmaması.....	17
B. Aldatıcı Hareket veya Dürüstlük Kuralına Aykırı Davranışların Varlığı	18
C. Failin Kusurlu Olmasının Aranmaması	20
D. Failin Yarar Sağlamasının Zorunlu Olmaması	21
E. Zarar veya Zarar Görme Tehlikesinin Bulunması.....	22
V. TÜRK TİCARET KANUNU'NA GÖRE DÜRÜSTLÜK KURALINA AYKIRI SAYILAN BAŞLICA HALLER.....	23
A. Genel Açıklama.....	23
B. Kanun İle Düzenlenen Başlıca Haller	24
1. Kötüleme	24
2. Kendisi veya Ticari İşletmesi Hakkında Gerçek Dışı veya Yanıltıcı Beyanlarda Bulunma	27
3. Aldatıcı Unvan veya Mesleki Adlar Kullanma	29
4. İltibas (Karıştırılmaya Neden Olma)	30
5. Müşterilerin Yanıltılmasına Yönelik Eylemlerde Bulunma ...	32

İkinci Bölüm

DÜRÜSTLÜK KURALINA AYKIRI REKLAMLAR

I. REKLAM KAVRAMINA İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME.....	37
A. Tanım	37
B. Reklamın İşlev ve Amacı	40
C. Reklam ile İlan Kavramlarının Karşılaştırılması	41

D. Reklamın Hukuki Niteliği	43
E. Reklamın Unsurları	44
1. Tanıtıcılık	44
2. Tanıtımın Ticari Amaç Taşınması	46
3. Reklam Veren Kimliğinin Belirtilmesi	47
4. Reklam Mecrası	49
5. Ücret	50
II. REKLAM HUKUKUNA İLİŞKİN TEMEL YASAL DÜZENLEMELER	51
A. Türk Hukukundaki Düzenlemeler	51
1. Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun	51
2. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun	54
3. Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu	55
4. Yayın Hizmetleri Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	56
B. Mukayeseli Hukuktaki Düzenlemeler	58
1. 2006/114/EC Sayılı Yanıltıcı ve Karşılaştırmalı Reklamlara İlişkin Yönerge	58
2. ICC Birleştirilmiş Reklamcılık ve Pazarlama İletişim Uygulaması Kuralları	59
III. HAKSIZ REKABET HUKUKU AÇISINDAN REKLAMLARDA DÜRÜSTLÜK KURALINA AYKIRILIK KAVRAMINA İLİŞKİN İLKELER	61
A. Reklam Niteliği Taşıyan Açıklamanın Bulunması	61
B. Reklamın İçeriği veya Yöntemi Nedeni ile Dürüstlük Kuralına Aykırılık Taşınması	62
1. Dürüstlük Kuralı	62
2. Dürüstlük Kuralına Aykırı Reklamlar	64
C. Reklam Veren Kusurunun ve Yarar Sağlama Amacının Aranmaması	66
D. Taraflar Arasında Rekabet İlişkisinin ve Zarar Doğmasının Aranmaması	66

IV. HAKSIZ REKABETE KONU OLABİLECEK BAZI REKLAM TÜRLERİ.....	67
A. İçeriği Yönünden Reklamlar.....	67
1. Başkalarına Ait Fikri Mülkiyet Eserlerinin İzinsiz Kullanımı	68
2. Hukuken Reklamına İzin Verilmeyen Ürün ve Hizmetlere Yer Verilmesi.....	70
B. Kullanılan Yöntem Bakımından Reklamlar	73
1. Abartılı Reklam	73
2. Kötülemeye Yönelik Reklam.....	74
3. Karşılaştırmalı Reklamlar.....	77
a. Genel Olarak.....	77
b. Reklam Hukuku Açısından	78
c. Haksız Rekabet Hukuku Açısından.....	81
4. Bilimsel Araştırma Sonuçlarına ve Tanık Beyanlarına Dayandırılan Reklamlar	83
5. İstismar Edici Reklamlar	87

Üçüncü Bölüm

İLGİLİ HÜKÜMLERİN İHLALİ HALİNDE ORTAYA ÇIKABİLECEK HUKUKİ SONUÇLAR

I. HAKSIZ REKABETE İLİŞKİN HÜKÜMLER.....	91
A. Hukuki Sorumluluk.....	91
B. Dava Tarafları.....	93
1. Davacılar.....	93
a. Haksız Rekabet Eyleminden Etkilenenler	93
b. Müşteriler.....	94
c. Mesleki ve Ekonomik Birlikler ile Tüketici Kuruluşları	95
2. Davalılar	95

a. Haksız Rekabet Eylemini Gerçekleştiren Kimse.....	95
b. Adam Çalıştıran.....	96
c. Yayıncı.....	97
d. Reklamveren ve Reklam Ajansı.....	98
C. Haksız Rekabet Halinde Yargı Yolu.....	99
1. İhtiyati Tedbir	99
2. Tespit Davası.....	100
3. Men Davası.....	101
4. Maddi Durumun Ortadan Kaldırılması Davası	102
5. Tazminat Davası	103
D. Cezai Sorumluluk.....	106
II. REKLAMA İLİŞKİN İDARİ DENETİM.....	107
A. Reklam Kurulu.....	107
1. Kuruluş ve Yapısı	107
2. Karar Alma Süreci.....	109
3. Reklam Kurulu Kararları.....	109
4. Kararlara Yönelik Genel Değerlendirme	111
B. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu	114
1. Kuruluş ve Yapısı	114
2. Reklama İlişkin Denetim	114
III. REKLAM ÖZDENETİMİ	117
A. Reklam Özdenetim Kurulu	117
B. Mesleki Birliklerin Özdenetimi.....	120
SONUÇ	123
KAYNAKÇA	127